

Blandinia Studentencursussen

Studiehulp voor en door studenten

Geschiedenis van het Oude Nabije Oosten

Samenvatting deel 2

Prof. dr. Katrien De Graef

Voorwoord

Ook dit jaar kan je voor het vak Geschiedenis van het Oude Nabije Oosten een klein beetje terugvallen op deze stucu. We willen graag nogmaals benadrukken dat deze stucu geldt als toevoeging aan het eigen notitiewerk, de powerpoints en het boek. Desalniettemin hopen we wel dat deze samenvatting jullie door het examen kan helpen indien nodig. **De beste tip voor dit is de powerpoints goed leren en de stucu en het boek bestuderen voor bijkomende belangrijke informatie.**

Merk je dat er stukken zijn waar je je niet in kan vinden? Voel je zeker niet verplicht deze stukken te volgen en ga vooral verder met je eigen notities of de powerpoints. Het is een uitdaging om deze stucu te maken zonder zelf het vak te volgen, een vak dat in beweging is. Het is dan ook mogelijk dat er zaken in staan die je misschien niet moet kennen, wij hebben ons hoofdzakelijk gebaseerd op de leerstof van vorig jaar maar die mag normaal gezien niet al te veel verschillen van de huidige, eigen notities en de powerpoints leg je dus best naast deze stucu!

Veel succes bij het studeren, de goede moed niet verliezen en blijven gaan! Wie nog vragen heeft kan hiervoor steeds terecht bij ons via het e-mailadres studie@vgkgent.be!

Luna Lippens en Lennert Van Nuffel

Studiecel V.G.K. 2018-2019

Les 10: Assyrië: een wereldmacht:

Bekijk zeker ook de powerpoints voor dit hoofdstuk en gebruik de stucu om deze informatie verder aan te vullen.

Twee expansieve fases:

- De opkomst van Assyrië van ongeveer 880 tot 830 vgt. onder de koningen Assurnasirpal II en Sjalmaneser II.
- Assyrië's wereldheerschappij van ongeveer 745-640 vgt. van onder Tiglat-Pileser III tot Assurbanipal.

1) De opkomst van Assyrië: ca. 880-830 vgt.:

a) De basis van het Assyrische imperialisme: het militarisme:

- Sociale hiërarchie gebaseerd op militaire activiteiten en imago:

De sociale hiërarchie in Assyrië was gebaseerd op militaire activiteiten en imago. Zo organiseerde de koning een grootschalig campagne per jaar en hadden de functionarissen in het rijk militaire titels. Deze functionarissen waren van de Assyrische aristocratie en hadden meestal de gouverneurschap over een provincie. Later zouden deze vooral bestaan uit eunuchen. De maatschappij werd min of meer bestuurd op een militaire manier. Daarnaast had de algemene bevolking dienstplicht en moesten ze dienen tijdens bijvoorbeeld die jaarcampagnes.

- Jaarlijkse campagnes:

Deze jaarlijkse campagnes werden eerst alleen in de zomer gehouden, aangezien er dan minder gewerkt moest worden op de akkers, maar naarmate ze rijker werden, gebeurde dit het hele jaar door. Hierdoor ontstond er een staand leger dat voortdurend van paarden, wapens en voedsel voorzien moest worden wat enorm duur was. Hierdoor moest men nieuwe campagnes gaan voeren om dit te kunnen betalen, waardoor het systeem zich zelf in stand hield.

Volgens sommige bronnen bestond het Assyrische leger uit honderd duizenden soldaten. Dit is waarschijnlijk overdreven en het echte cijfer zou waarschijnlijk rond de 50 000 liggen. Men lijfde overwonnen volkeren in om mee te vechten.

Daarnaast had ook de onderworpen bevolking dienstplicht. Hierdoor werden lokale militaire tradities gebruikt in het leger, zoals de Fenicische boten, de Israëliëse strijdwapens enzovoort. Het groot voordeel hiervan was dat dit zorgde voor specialisatie in het leger.

De ideologie van de oorlog was dat men oorlog voerde voor de god Aššur en de staat. In literaire fictie stond 1 regeringsjaar gelijk aan 1 campagne, maar in realiteit was er een constante militaire activiteit.

- Organisatie van het leger:

Er is echter weinig bekend over de organisatie van het leger. Wat we wel weten is dat er aan rekrutering werd gedaan en dat het leger werd onderverdeeld in verschillende eenheden. Om de troepen van wapens te voorzien, waren er grote wapenarsenalen in de Assyrische steden. Daarnaast had een gelegeerde eenheid in het Oosten maandelijks nood aan 4 000 000 liter graan. Hierdoor was er een landbouw op grote schaal meer mannen en goederen nodig dan hartland Assyrië kan leveren. De basis cavalerie en strijdwapens waren de Assyriërs. De infanterie waren de overwonnen volkeren. Alle wapenuitrusting en uniformen zorgden ervoor dat een grote organisatie nodig was en zorgde voor arbeid voor vele ambachtslieden. Er waren grote munitiedepots en graandepots in steden hartland.

Hier gebeurde de training van troepen en paarden, opslag materieel en werden de rantsoenen soldaten en ambachtsliedenbewaard.

- **Psychologische oorlogsvoering:**

De Assyriërs maakten gebruik van Psychologische oorlogsvoering en vchten zelden in open veld. Hierdoor konden ze hun kracht etaleren en vonden er weinig grote veldslagen plaats. De Assyriërs voerden zo horroredaden uit in selectieve steden en dorpen. Zo werden de inwoners ofwel publiekelijk gevild, onthoofd, gespied of verkracht. Daarnaast werden de steden en het gebied errond meestal ook verwoest. Dit had een impact op de steden errond, waardoor deze zich meestal overgaven aan de Assyriërs. Zo zouden de Assyriërs daarnaast ook telkens vragen aan een stad om zich over te geven om zo ook belegeringen te vermijden. Er gebeurde een plundering paleizen, tempels, schatkisten. Daarna moesten de onderworpen volkeren tribuut betalen. Wanneer rebellie bestond bij de overwonnen volkeren gingen ze over tot deportaties. In het totaal waren er ca. 4,5 miljoen gedeporteerd. In fase 1: waren er enkel gespecialiseerde ambachtslieden (nodig voor bouwprojecten) gedeporteerd. In fase 2: indien de rebellie aanhield werd de meerderheid van de bevolking gedeporteerd. Ze moesten te voet naar de bestemming. Dit was logistiek een groot werk (voedsel en bewaking).

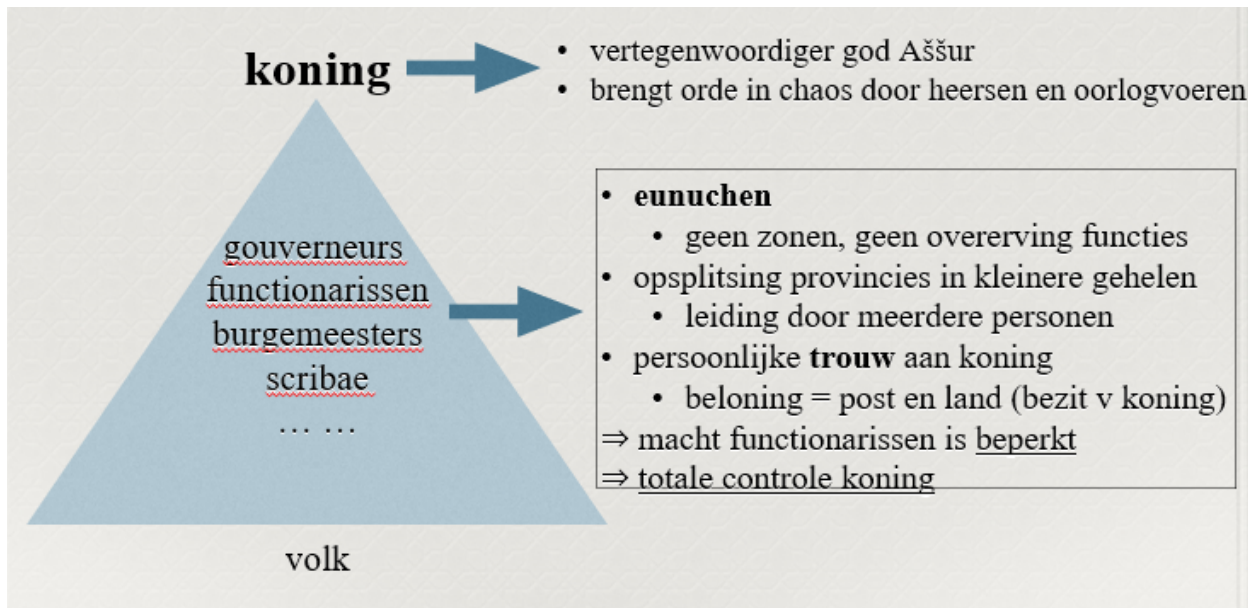
- **De buit:**

Deze jaarcampagnes werden georganiseerd om juist een immense buit te hebben. Deze bestond uit kostbaarheden en wapens uit schathuizen, paleizen en tempels. Het kon bestaan uit dieren zoals vee, paarden en exotische dieren zoals kamelen en olifanten. Daarnaast kon het ook gaan om mensen (mankracht). Tijdens deze campagnes gebeurden meestal deportaties, hierdoor waren waarschijnlijk 4,5 miljoen mensen verplicht gemigreerd. Deze mensen werden gedeporteerd om opstanden in de pas veroverde gebieden te vermijden en om ontvolkte regio's opnieuw te bevolken en om daar aan landbouw te doen. Juist om die laatste reden werd er gezorgd dat deze mensen de reis ook overleefden, waarvoor ook veel voedsel nodig was. Deze deportaties zorgden voor verstrekkende demografische gevolgen. Bovendien bestond de buit ook uit tribuut dat in de nieuwe veroverde gebieden werd opgelegd.

Deze buit werd gebruikt om grootschalige bouwprojecten te financieren. Daarnaast dienden de deportaties ook om mankracht te leveren om deze grootschalige gebouwen te bouwen. Voorbeelden hiervan zijn Kalhu, de hoofdstad van Assurbanipal II en zijn opvolgers en Niniveh, de hoofdstad van Sennacherib en zijn opvolgers dat volledig werd herbouwd. In deze steden bevonden zich ook veel rijkdommen. Zo werden de graven van de koninginnen gevonden onder het paleis van Kalhu samen met een schat van 35 kilo goud en andere voorwerpen die werden vervaardigd door Fenicische kunstenaars.

- b) De maatschappij:

De maatschappij was piramidaal ingedeeld en bestond uit een enorm klasseverschil. Er zijn echter weinig bronnen teruggevonden over de lagere klassen. Er zijn echter wel bronnen gevonden met betrekking tot de bestuurders en heersers van de maatschappij. Zo werden er leningen teruggevonden van 500 kilogram zilver. De koning had alle macht en kon zelfs volledige dorpen wegschenken wat hij ook soms deed. Daarnaast zorgden ook de deportaties voor enkele gevolgen. Er werden ook census lijsten gevonden uit de 7de eeuw vgt. die nucleaire (niet zoals in nucleaire energie/wapens ☺) boerenfamilies vermelden. Deze families moesten enkel belastingen en waren vrij van andere verplichtingen.

c) De Bronnen:

Er zijn koninklijke annalen teruggevonden die worden gerelateerd aan eponiemenlijsten. Daarnaast is er ook een koningslijst teruggevonden die synchronisch is met de koningslijst uit Babylonië.

Er zijn ook al meer dan 3000 brieven teruggevonden uit de koninklijke correspondentie. Deze waren zeer bijgelovig en gingen allemaal over militaire aspecten en soms ook over bouwactiviteiten. De papyrus en perkament is ook verloren gegaan, aangezien die slechts overleven in enkele omstandigheden. Hierbij vreest men dat de paleisadministratie hierbij ook verloren is gegaan.

Daarnaast zijn er ook nog administratieve bronnen, orthostaten en privé-archieven gevonden. Orthostaten zijn koningsinscripties die in een soort van stripverhaal op een muur zijn gebeeldhouwd.

d) De situatie voor de regering van Assurnasirpal II:

Voor Assurnasirpal II aan de macht kwam, was er weinig centralisatie in Assyrië, maar er was echter wel interne samenhang. Zoals reeds in het vorige deel gezien was het platteland gedomineerd door Aramese stammen. Vanaf het einde van de 10de eeuw vgt. kwamen er terug regelmatige campagnes. Zo veroverde koning Assur-dan II (934-912 vgt.) het gebied tussen Habur en de Eufraat. Daarnaast werden in deze periode ook al terug paleizen en officiële gebouwen gebouwd. Vervolgens werd Noord-Oost Syrië ontgonne. Zo werden er nieuwe kanalen en wege, aangelegd om de transport tussen de verschillende gebieden te vergemakkelken.

e) Ashurnasirpal II (883-859 vgt.):

Ashurnasipal II was de eerste koning die een groot paleis had neergezet in Kalhu. Daarnaast voerde hij ook regelmatige campagnes uit en had hij zo het Assyrische territorium van op het einde van de tweede millennium terug eengemaakt.

f) Shalmaneser III (858-824 vgt.):

Shalmaneser III realiseerde succesvolle militaire campagnes in de verdere gebieden. In 853 vgt. kwam er voor het eerst verzet tegen hem en werd er een coalitie rond de stad Damascus opgericht. Deze coalitie bestond uit een leger van 50 000 manschappen en leverde met Shalmaneser III strijd bij de slag bij Qarqar. Enkele jaren later verminderde het verzet en keerde de rust terug. Hij zou ook campagnes voeren tegen rijke steden die gelegen zijn in de Neo-Hethitische Staten en in Urartu. Deze campagnes werden geleid door een turtanu (het hoofd van het leger).

Deed Shalmaneser III aan expansionisme? Hij vond van niet. Volgens hem moesten zij dit doen uit noodzaak. Zo was hij van mening dat hij en zijn god de besten waren en dat ze daarom de andere staten moesten helpen onderhouden (bij wijze van spreken). Een meer realistische verklaring hiervoor is dat hij campagnes moest blijven voeren om het systeem te kunnen onderhouden. Door zijn veroveringen bestond het land uit twee delen: het kernland van Assur en de onderdanige gebieden. Het land van Assur was ingedeeld in provinciale centra, terwijl de landen onder het juk van Assur tribuut moesten betalen en vazallen waren van de Assyrische koning.

g) Neergang onder Shamshi-Adad V:

Al sinds de laatste jaren van de regering van Shalmaneser III kende het rijk een neerval. Zo had Dayyan-Assur te veel macht en kwam deze in opstand tegen het centraal gezag. Daarnaast nam ook het onafhankelijk gedrag van de Syrische gouverneurs toe, zoals bij Hadad-yith'i. Zo lieten steeds meer gouverneurs standbeelden van hun maken om zo hun ambitie te tonen. Daarnaast was er ook veel rivaliteit in het paleis zelf. Zo woonden er veel vrouwen van hoge aanzien die soms met elkaar in de clinch gingen, zoals koningin Sammuamat, de moeder van Adad-nirair III.

Onder Adad-Nirari III kende het rijk een neergang. Zo werden er tijdens zijn regering er geen militaire roofcampagnes gehouden. Waardoor dit kwam, is niet duidelijk. Het hield ofwel op door de raciale kenmerken, de hebzucht, de koningsideologie, religie en defensie zowel militair als economisch. Als ze te defensief optreden en dus niet expansief zijn, gaat het systeem kapot. Daarnaast konden de core-periphery (kern – periferie) relaties ook daarbij een rol hebben gespeeld. Door de val van dit systeem moest er een ander beleid uitgevoerd worden. Dit zou leiden tot systematische expansie.

2) Assyrië's wereldheerschappij: ca. 745-640 vgt.:

a) De eerste helft van de achtste eeuw vgt.:

In deze periode kende Assyrië allerlei problemen. De provinciegouverneurs traden steeds meer onafhankelijk op, Urartu breidde zich uit ten nadele van Assyrië door het feit dat er chaos was in Assyrië door de opstand van verschillende steden.

b) Tiglat-Pileser III (744-722 vgt.): reorganisatie:

Tiglat-Pileser III voerde een aantal hervormingen door. Hij verzwakte de provincies door ze kleiner te maken. Zo ging het aantal van 12 naar 25. Daarnaast werden de belangrijkste functies door twee personen beoefend en werden deze uitgeoefend door eunuchen, opdat ze hun functie niet zouden kunnen doorgeven aan hun nakomelingen. Vervolgens creëerde hij een staand leger en zorgde hij voor een effectieve expansie van het rijk. Er werden nieuwe provincies aangehecht.

c) Organisatie van veroverde gebieden:

Er waren drie soorten gebieden die onder de heerschappij stonden van de Assyrische koning, al dan niet formeel. Zo bestond het rijk uit vazalstaten en provincies die onder controle stonden van een Assyrische gouverneur. Daarnaast kon de koning in andere staten stromannen (marionetten-koningen) op de troon zetten, waardoor hij ook macht verwierf in die rijken.

▪ Voorbeeld Israël:

De leider van Israël, namelijk Menahem betaalde tribuut aan Assyrië. Zijn zoon en opvolger Pekahiah werd vermoord door Pekah in het jaar 735 vgt.. Hierdoor nam de niet-Assyrische gezinde Pekah de macht over en verzette hij zich tegen Assyrië met steun van Damascus en haar bevolking. Hierdoor voerde Tiglat-Pileser III een campagne in Israël, versloeg hij de rebellen en plaatste hij Hoshea op de troon als nieuwe stroman. Deze betaalde na een opstand van de bevolking ook geen tribuut meer, waardoor er campagnes werden ondernomen door Shalmaneser V en Sargon II (722 vgt.), waardoor Israël zijn onafhankelijkheid voor en de provincie Samaria werd. Daarnaast werd een grote deel van de inheemse bevolking gedeporteerd en vond er een herbevolking plaats.

d) De grote rivalen: Babylonië, Elam, Urartu en Egypte:

▪ Babylonië:

Babylonië bevond zich in een complexe situatie. Door de geschiedenis van Babylonië verkeerde het rijk in chaos, daarnaast bevinden er zich moeraslanden in het rijk die ideale plekken zijn voor opstanden. De Babylonische koning was ofwel de Assyrische koning, een familielid van de Assyrische koning, een Babylonische stroman, een onafhankelijke Babylonische koning of een Chaldeeuwse koning.

Senacherib was koning van zowel Babylonië en Assyrië, maar de Babyloniërs verjoegen hem van de Babylonische troon en benoemde Marduk-zakir-shumi als nieuwe koning. Na enkele weken was er echter al een nieuwe koning, namelijk Marduk-apla-iddina die koning was voor 9 maanden. Senacherib legde er zich niet bij neer, organiseerde een campagne in Babylonië en plaatste een stroman, genaamd Bel-ibini, op de troon. Deze vroeg later Assyrische bijstand om de Chaldeeuwse dreiging het hoofd te kunnen bieden (rond 700 vgt.). Hierna werd de macht doorgegeven aan Senacherib's oudste zoon, Assur-nadin-shumi. Deze zou echter ontvoerd worden naar Elam, waardoor Mshezib-Marduk, een Chaldeeuwse koning, de macht in Babylonië kon nemen. In 691 vgt. streed de coalitie, inclusief Babylonië, bij Halule tegen Assyrië. Daarna volgde een belegering van 15 maanden van de stad Babylon. De stad werd veroverd en verwoest. De Assyrische koning Esarhaddon bouwde Babylon opnieuw op en gaf op zijn beurt de troon door aan zijn zoon Assurbanipal.

- **Urartu:**

In 714 vgt. werd een Assyrische raid uitgevoerd op Musasir en in 647 vgt. werd de stad Susa verwoest (meer info zie vorig gedeelte).

- **Egypte:**

Egypte werd toen geregeerd door de Nubiërs. Het land was zeer belangrijk wegens diens toegang tot goudmijnen. Farao Taharqa werd verslagen door Esaehadon en Assurbanipal en er werd een stroman in Egypte geïnstalleerd. Deze ging zich ook later verzetten tegen Assyrië, waardoor de Assyriërs meerdere keren moesten terugkeren wat uiteindelijk ook hun eigen rijk uitputte. Vooral, omdat ondertussen de Scythen, Meden, Arabieren enzovoort steeds meer druk zetten op het Assyrische Rijk.

- e) De organisatie van het rijk:

In de elite was er een piramidevormige hiërarchie met militaire titels. Zo waren er de titels: rab shaqe (wijnschenker), turtanu (hoofd van het leger), rab sha muhhi ekkali enzovoort. De organisatie was gebaseerd op persoonlijk loyautéit, zo werden er veel brieven geschreven en moest de bevolking aan hem een eed afleggen. Daarnaast waren de provincies met parallelle administratie met aan het hoofd gouverneus (shaknu) die ook een centrale functie hadden.

- f) Ideologie:

De koning was de vertegenwoordiger van de god Assur. De koningen hadden een groot superioriteitsgevoel en waren verantwoordelijk voor de veiligheid van hun volk. De superioriteit van de vorst werd geuit in alle kunstwerken, zoals literatuur, architectuur, orthostaten enzovoort en verklaart ook de expansie die de Assyriërs hebben verwezenlijkt.

- g) De bibliotheek van Ashurbanipal:

De bibliotheek van Ashurbanipal bedraagt 5000 tabletten die onderdelen zijn van 1000 à 1200 diverse werken, waarvan de meeste tijdens de regeerperiode van Assurbanipal waren geschreven. De meeste werken waren vooral gekocht of geconfisqueerd van Babylonische priesters en waarzeggers. Deze werken werden verzameld en gekopieerd en beschikken over een colofon. De functie van deze tabletten is waarzeggerij.

- **Omina:**

Omina gaan vanuit het principe dat alles rond ons een teken is van de goden en ons een beeld geeft over de toekomst. Zo werd er beweerd dat er a.d.h.v. natuurverschijnselen en andere (rare) verschijnselen de toekomst voorspeld kon worden. Enkele van deze zijn: de vlucht van vogels, de aanwezigheid van bepaalde dieren in huis, misvormde geboortes, de leverschouw, de olieschouw, het patroon van rook uit een schouw enzovoort.

Ook een onderdeel hiervan zijn de astronomische omina. Deze gaan over de zichtbaarheid van de maan, eclipsen sterren, weersomstandigheden enzovoort. Een tekst die bij deze omina aansluit is de

'Enuma Anu Enlil' die bestaat uit 70 tabletten. Het gevolg hiervan is dat de koning werd gezien als een substituutkoning.

- Andere teksten:

De andere teksten die in de bibliotheek zijn aangetroffen zijn lexicale lijsten, die bedoeld zijn voor schrijvers. Daarnaast zijn er ook gebeden en bezweringen voor praktisch gebruik teruggevonden, medische teksten die soms op omina lijken en literaire commentaren en teksten. Voorbeelden van literaire teksten zijn: het Gilgamesh epos, het Erra epos, het scheppingsepos enzovoort.

h) De ondergang van Assyrië:

Wanneer eindigde de regeerperiode van Assurbanipal? Na 639 vgt. waren er geen koningsinscripties meer, in 631 vgt. was de laatste vermelding van de koning, waardoor men gelooft dat hij rond 627 vgt. was overleden, maar dit is niet zeker. Naast de dood van Assurbanipal, was er ook geen Assyrische aanwezigheid meer uit de Levant. De dood van de Assyrische koning zorgde voor een problematische opvolging in Babylonië, er waren maar liefst drie concurrenten. Uiteindelijk ging de macht naar Sinar-iskun. De problemen in Babylonië waren hierbij niet opgelost en konden ook niet aangepakt worden. Dit zorgde ervoor dat een nieuwe dynastie aan de macht kwam in Babylonië. In 612 vgt. moest de Assyrische koning Assur-uballit II vluchten naar Egypte voor de Babyloniërs en de Meden.

De Assyrische paleizen werden verwoest door de Babyloniërs en de Meden. Deze werden eerst nauwkeurig beschadigd. Zo ging men eerst de hoofden van de orthostaten vernietigen, aangezien die als beledigend overkwamen. Daarna werd alles in brand gestoken.

- Factoren:

1. De grote macht lag in de handen van één persoon, namelijk de koning. Dit was een groot risico.
2. Opvolgingsproblemen.
3. De behadeling van de bevolking van veroverde gebieden werd niet altijd door hun geapprecieerd. Er braken soms zelf opstanden uit.
4. Daarnaast waren ze afhankelijk van hun tribuutinkomsten. Wanneer enkele gebieden onafhankelijk werden of in opstand kwamen, had het rijk een te groot tekort aan inkomsten.

3) Case study: De hangende tuinen van Babylon!:

Er zijn geen enkele Babylonische bronnen teruggevonden over dit wereldwonder. Hoewel lang werd aangenomen dat de tuinen in Babylon lagen, wordt er nu geloofd dat deze eigenlijk in Nineveh lagen. Er zijn daarnaast onder andere sporen aangetroffen van de tuinen, namelijk de aquaduct van Jerwan, waarvan men denkt dat het werd gebruikt om water te brengen naar de tuinen. Om het water naar boven te krijgen, werd onder andere ook de schroef van Archimedes gebruikt.

Les 11: De Neo-Babyloniërs en de Perzen:

Voor dit hoofdstuk zijn de powerpoints ook zeer belangrijk want ze geven veel aanvullende informatie

1) Chronologische en geografische kader: 7de tot de 4de eeuw vgt.:

In 605 vgt. viel het Neo-Assyrische Rijk. Dit kwam doordat de Assyriërs werden belaagd langs meerdere kanten. In het Noorden door de Scythen, in het Noordoosten door de Meden en in het Zuiden en Oosten door de Babyloniërs en de Meden. Zo herwon Babylonië in 627 haar onafhankelijkheid veroverde het de gebieden rond haar ten nadele van Assyrië. De Assyriërs zagen het niet meer zitten en vroegen steun aan hun bondgenoot Egypte. Deze zond troepen naar Mesopotamië, maar deze werden door de Babyloniërs in 605 vgt. verslagen nabij Carchemish.

Vanaf 627-539 vgt. was er het Neo-Babylonische Rijk. Deze nam grotendeels alle gebieden over van het Neo-Assyrische Rijk, buiten Egypte en Anatolië. Daarnaast werd er in deze periode veel bronnen teruggevonden.

Van 539 tot 331 vgt. was er het Perzische Rijk. Dit rijk was nog groter dan de vorige twee en was toen zelfs het grootste Rijk dat er ooit geweest was.

Van 334 tot 331 V.C. veroverde de Macedonische koning Alexander de Grote de Perzische gebieden. Daarna trok hij verder naar het Oosten waar hij nog enkele gebieden annexeerde. Zo werd zijn rijk het grootste dat er toen ooit was geweest.

2) Bronnen:

a) Neo-Babylonische periode:

Er waren geen staats of -paleisarchieven, maar wel tempel en private archieven, waarin economische, juridische en administratieve documenten werden bewaard. Van deze documenten zijn er 16000 gepubliceerd, maar er zijn nog steeds vele andere ongepubliceerd. Een voorbeeld van een privé-archief is die van de handelsfamilie Egibi. Deze familie heeft 5 generaties lang, dus van 600 tot 482 V.C., werken verzameld. Zo telt het archief ongeveer 1700 tabletten en bleef het onder andere bestaan, nadat Cyrus de Grote Babylon had veroverd.

Er werden ook terug koningsinscripties teruggevonden. Deze belichten de militaire campagnes nauwelijks, maar voornamelijk de bouwactiviteiten. Daarnaast werd ook de Bijbel in deze periode geschreven, maar deze is gekleurd en is geen historische bron.

b) Perzische periode:

Er waren veel klassieke bronnen geschreven over de Perzen. Deze zijn meestal gekleurd, aangezien ze vooral door de Grieken zijn geschreven. De Grieken en Perzen waren geen vrienden van elkaar, zo hebben ze meerdere oorlogen tegen elkaar gevochten, zoals de twee Perzische Oorlogen.

Naast deze bronnen zijn er weinig Perzische bronnen teruggevonden. Zo is er het 'Persepolis Fortification Archive' dat werken bevat uit de periode van 509 tot 493 V.C. (13de t.e.m. de 28ste regeringsjaar van Darius I). Zo bevat het archief ongeveer 20000 tabletten en fragmenten die in het Perzisch zijn geschreven. Wat maar een klein deel is, aangezien de meeste teksten geschreven zijn in het Neo-Elamitisch, wat toen nog gesproken werd. Een klein deel van dit archief is gepubliceerd.

Een tweede archief is het 'Persepolis Treasury Archive' dat teksten bevat uit de periode van 492 tot 457 V.C. (30ste regeringsjaar Darius I t.e.m. 7de regeringsjaar van Artaxerxes I). Zo zijn er 746 tabletten en fragmenten daar bewaard.

Daarnaast bleven de Neo-Babylonische privé-archieven bestaan. Vervolgens geeft ook de Bijbel informatie over de Perzen. Deze informatie is ook gekleurd, aangezien de Bijbel heel positief is over de Perzische koning Cyrus de Grote.

3) Socio-politieke kader: val Neo-Assyrische Rijk door:

a) Meden:

De Meden zijn een bergvolk uit het Zagros gebergte die de Assyriërs veel last hadden bezorgd. Ze hadden een deel van de Khorasan weg in hun gebied liggen. Dit was de verbinding tussen Mesopotamië en Cnentraal-Azië. Door een stuk van deze weg in hun grondgebied te hebben, konden ze meedoen aan de handel van luxegoederen. Daarnaast hadden de Meden geen geschreven traditie, maar werd er over hun geschreven door onder andere de Grieken. Zo schreven zij over een Medische staat, ook al was het nooit een staat geweest.

b) Babyloniërs:

In 626 V.C. veroverde Nabopolassar Babylon en maakte hij het koninkrijk terug onafhankelijk. In 616 V.C. verenigde hij heel Mesopotamië onder zijn heerschappij en stichtte de Neo-Babylonische dynastie. Hij zag zichzelf als de erfgenaam van een eeuwenoude Mesopotamische traditie. Daarnaast werd er onder hem en zijn opvolgers de politieke, culturele en administratieve praktijken verdergezet en gingen onder andere enkele zaken uit het 2de millennium V.C. opnieuw invoeren.

c) Neo-Babylonische Rijk:

Onder de heerschappij van Nebuchadnezar II vond de Babylonische ballingschap plaats. In 597 V.C. kwam Judah in opstand tegen Babylonië. Deze werd echter neergeslagen, er werd een stroman, genaamd Zedekiah, op de troon gezet en het hof werd gedeporteerd met een deel van de bevolking. In 587 V.C. revolteerde Zedekiah, waardoor er terug oorlog kwam wat leidde tot de oprichting van de Babylonische provincie Judah o.l.v. Gedaliah. Er volgen nog meer deportaties. In 582 V.C. werd gouverneur Gedaliah vermoord wat leidde tot meerdere deportaties.

Tussen Nebuchadnezar II en de laatste koning waren er drie andere koningen in een periode van 6 jaar. De laatste koning was Nabonidus die niet hoorde tot de Neo-Babylonische dynastie. Hij was afkomstig uit het Noorden en zijn moeder (Adad-guppi) was een priesteres van de god Sin in Harran. Zijn moeder plaatste deze god over de andere goden, waarmee de priesterklasse in Babylonië niet blij mee was. Nabonidus vertrok uit Babylon en verbleef voor 10 jaar in Tayma in het huidige Saudi-Arabië. En zonder de koning kon het Babylonisch Nieuwjaar niet gevierd worden. Sommige denken dat hij naar daar trok om een nieuwe toegang te vinden tot de Perzische Golf, nadat de Perzen de Babyloniërs de toegang ervan hadden ontzegd. Tijdens zijn afwezigheid, regeerde zijn zoon in zijn plaats.

d) Perzische Rijk:

De Perzen komen uit het Zuidwesten van het huidige Iran, waarin hun hartland, genaamd Fars (Parsa) lag. In het begin van de 6de eeuw V.C. stichtte Achaemenes een lokale dynastie in dat hartland. De naam van de dynastie werd afgeleid van Achaemenes. Zo heette het de Achaemeniden dynastie.

In 559 V.C. greep Cyrus II de macht in Farsa. Hij was echter niet van plan om lokaal te blijven en besloot om aan gebiedsuitbreiding te doen. Zo versloeg hij in 550 V.C. de Medische heerser Ishtumegu die de

leider was van verschillende Medische stammen. Na het veroveren van het Zagrosgebergte trok Cyrus II naar Klein-Azië, waar hij in 547 V.C. de Lydische koning Croesus versloeg. Tussen 546-540 V.C. voerde hij veroveringstochten aan in het Oosten (Oost-Iran). In 539 V.C. nam hij Babylon in en in 530 V.C. kwam hij om het leven tijdens een campagne in Centraal-Azië.

Zijn opvolger Cambyses II veroverde in 525 V.C. Egypte. Na hem werd het rijk verder uitgebreid door Darius I. Zo veroverde hij Libië (maar een deel van het huidige Libië, zie kaart) en in 516 V.C. de Indusvallei. Daarna veroverde hij Thracië (ongeveer het huidige Bulgarije) op het Europees continent en Scythië (rond het huidige Georgië). Na deze uitbreidingen wilde Darius I ook Griekenland veroveren. Dit leidde tot de Eerste Perzische Oorlog die in 490 V.C. ten voordele van de Atheners werd beslecht bij de slag van Marathon. Zijn zoon Xerxes I wilde wraak nemen op de Grieken en viel Griekenland opnieuw binnen, dit keer met een immens landleger en een vloot. Hierdoor startte de Tweede Perzische Oorlog rond 480 V.C.. Zowel het leger als de vloot werden uiteindelijk door de Grieken verslagen. De vloot werd verslagen bij de Slag van Salamis en de landtroepen bij de Slag van Plataeae.

- **Organisatie Perzische Rijk:**

Het Perzische Rijk was zeer groot en bestond uit meerdere volkeren, culturen, talen en socio-politieke systemen. De Perzische koningen gaan de macht in deze gebieden centraliseren, maar gaan wel de lokale gewoonten, praktijken enzovoort laten behouden. Zo toonden re respect voor de verscheidenheid van culturen, volkeren, talen, religie enzovoort. Onder Darius I werd het rijk wel opgedeeld in satrapieën (provincies).

- **Persepolis:**

Daarnaast bouwde Darius I een nieuwe hoofdstad, genaamd Persepolis. Wat één grote stenen platform was met meerdere paleizen en ontvangsthallen. Deze paleizen en monumentale architectuur moesten Darius I de eerste prestige opleveren. Op deze monumenten stonden meertalige inscripties, zoals de Behistun inscriptie. De functie van deze stad was echter puur ceremonieel. Zo werden er tributen ontvangen van alle volkeren uit het rijk. Er zijn zo ook reliëfs teruggevonden, waarop buitenlandse delegaties staan afgebeeld met geschenken, zoals de Scythen, Bactriërs en Lydiërs.

- **Leger:**

Het Perzische Rijk had een groot leger, waarvan een groot deel bestond uit huurlingen. De soldaten werden gerekruteerd uit de verschillende streken van het rijk. Hierdoor waren er meerdere militaire specialiteiten in het leger. Het elite leger van de koning bestond uit 10000 lansiers en heette de 'onsterfelijken'. Realistisch gezien niet, omdat ze onsterfelijk zijn, maar dat ze met zoveel zijn dat als er enkelen doodgingen, hun plaatsen direct werden opgevuld, waardoor het leek dat deze niet konden sterven.

Einde Perzische Rijk:

Het Perzische Rijk kwam onder Darius III tot een einde, dankzij de veroveringstochten van Alexander de Grote.

4) Case-study: de Cyrus cilinder:

a) Ontdekking en vindplaats:

De Cyrus cilinder werd in maart 1879 opgegraven door Hormuzd Rassam (1826-1910) in Babylon in opdracht van het Britisch Museum. Hormuzd Rassam was een Koerd en Assyrische christen uit Mosul.

In 1846 was hij de betaalmeeester voor Layard op de site nabij Mosul. Hij werd geïnteresseerd in het Oude Nabije Oosten en studeerde aan de Magdalen College Oxford University. Daarna deed hij een campagne in Irak met Layard tussen 1849 en 1851.

In 1877 stapte Sir Austen Henry Layard over naar de politiek en werd hij de Britse ambassadeur in het Ottomaanse Rijk. Door een firman (koninklijk besluit) van sultan Abdul Hamid II mocht Rassam alles wat hij vond meenemen naar Groot-Brittannië.

Rassam organiseerde grootschalige opgravingen te Babylon en omstreken. Tijdens één van deze opgravingen vond hij de Cyrus cilinder, maar het is niet zeker waar hij deze heeft gevonden. In zijn boek 'Asshur and the Land of Nimrod (1879) schreef Rassam dat hij het had gevonden in een tel nabij het dorp Jumjumma dat ten zuiden ligt van Babylon en vroeger de Uras poort was. In een brief aan Samuel Birch schreef hij echter dat hij het had gevonden in Tell Amran-ibn-Ali in het centrum van Babylon, waar ooit het Esagila stond.

Op 17 november 1879 werd de vondst van de Cyrus cilinder bekendgemaakt door sir Henry Rawlinson, de voorzitter van de Royal Asiatic Society. Volgens hem was dit één van de meest interessante historische documenten ooit. Hij dacht dat het werd gevonden in Borsippa, maar dat is echter niet juist. In 1880 deed Rawlinson een eerste poging om de cilinder te ontcijferen. Zijn notities werden uitgebracht onder de titel 'Notes on an newly-discovered clay Cylinder of Cyrus the Great' in the Journal of the Royal Asiatic Society.

De Cyrus cilinder bestond uit twee delen. Fragment A werd door Rassam ontdekt en werd gerestaureerd in 1961. Fragment A werd hoogstwaarschijnlijk gevonden in de tempel van de stad, aangezien het een funderingscilinder is dat bij elke restauratie van een tempel mee werd begraven. Fragment B was gekocht door J.B. Nies van de Universiteit van Yale op een antiekmarkt in het begin van de 80ste eeuw. Toen was het nog niet gekend dat het een onderdeel van de cilinder was. Dit was pas duidelijk in 1970, nadat P.-R. Berger van de Universiteit van Münster het had geïdentificeerd. In 1972 werden beide stukken samengebracht in het Britisch Museum.

b) De tekst van de Cyrus Cilinder:

De tekst op de cilinder is geschreven in het Babylonische spijkerschrift, in het Neo-Babylonisch en in een formulaire stijl. De tekst bestaat uit 6 delen. Het eerste deel is de inleiding, de andere delen zijn deel van de monoloog over Cyrus de Grote.

▪ Inleiding:

In de inleiding wordt Nabonidus beschimpt en wordt de verbinding tussen Cyrus en de god Marduk getoond. Zo worden de misdaden van Nabonidus hierin opgesomd. Deze zijn: ontheiliging van de tempels en cultusplaatsen, ontheiliging van de goden en dwangarbeid opleggen aan de bevolking. Hierdoor krijgt Marduk medelijden met zijn volk en gaat hij op zoek naar een betere koning.

Marduk ziet Cyrus als de ideale koning voor Babylonië en gaat hem aan de troon helpen. Zo veroorzaakt hij Cyrus' overwinning op de Guti en de Meden en beveelt hij Cyrus om naar Babylon te gaan. Daar nemen beide de stad in zonder strijd en levert Marduk Nabonidus aan Cyrus. Uiteindelijk wordt Cyrus als een bevrijder ontvangen in de stad.

- Monoloog van Cyrus:

In deel 2 worden zijn koninklijke titels vernoemd en de genealogie van Cyrus. In deel 3 doet hij zijn vreedzame intrede in Babylon en herstelt hij de stad. In deel 4 doet hij een gebed tot Marduk, want hij is Marduk dankbaar voor de macht die hij heeft gekregen en is daarom hem trouw. In deel 5 vindt er een declaratie plaats i.v.m. vrede en offers. In deel 6 worden er bouwactiviteiten gegeven i.v.m. Babylon.

- c) Chinese paardenbeenderen:

In januari 2010 werd er in het Britisch Museum twee spijkerschrifttabletfragmenten uit Dailen (kleine site in de buurt van Babylon) teruggevonden door Wilfred Lambert en Irving Finkel. Deze twee fragmenten hebben dezelfde tekst als de Cyrus cilinder.

Er zijn ook twee versteende paardenbeenderen met fragmenten in het spijkerschrift uit de Cyrus Cilinder. Deze werden tussen 1935 en 1940 gekocht door de Chinese geneesheer Xue Shenwei. Na zijn dood werd het in 1985 aan het Beijing Museum geschonken. In 2010 onderzocht Irving Finkel deze beenderen en hij oordeelde dat deze authentiek waren en op basis van een andere versie van de Cyrus cilinder waren geschreven. Waarom werd het in China teruggevonden? Dat kwam, aangezien het Oostelijke deel van Cyrus' Rijk een deel is van het huidige China.

- d) Valse vertaling en belangengroepen:

De tekst werd door veel belangengroepen geclaimd. Zo werd de tekst volgens sommigen gezien als de eerste verklaring van de rechten van de mens. Andere gemeenschappen dachten te lezen dat Cyrus de slavernij had afgeschaft, dat hij vond dat iedereen recht had op zelfschikking en dat hij een minimum loon en asiël gaf aan de armen en vluchtelingen.

Deze veronderstellingen zijn echter gebaseerd op een valse vertaling van de tekst. De tekst heeft niks te maken met mensenrechten, met de afschaffing van de slavernij enzovoort.

- e) Protagonisten:

- Nabonidus:

Nabonidus was de laatste koning van het Neo-Babylonische Rijk tussen 556 en 539 vgt.. Zijn afkomst is onduidelijk, maar hij is zeker geen lid van de Neo-Babylonische dynastie. Zijn moeder Addagope was een priesteres van Sin in Harran. Daarnaast kon het ook zijn dat hij van Assyrische afkomst was. Harran ligt in het Noorden en was vroeger Assyrisch gebied.

In tegenstelling tot al zijn voorgangers vereerde hij de God Sin en niet Marduk. Griekse en Perzische geschriften gaan dit benadrukken, waardoor hun perceptie gekleurd is. Daarnaast verbleef hij 10 jaar in de Arabische woestijnase Tayma en liet hij het regeren over aan zijn zoon Belsazzar die in Babylon bleef. In de 17de regeringsjaar van Nabonidus viel Babylon.

- Cyrus:

Cyrus was koning van het Achaemenidische Rijk tussen 559 en 530 V.C.. Hij had zijn rijk uitgebreid tot in die tijd het grootste rijk ooit. Hij had de Meden, Lydiërs en Neo-Babyloniërs verslagen en hun landen geannexeerd. Daarnaast had hij ook nog delen van Centraal- en Zuidwest Azië, Europa en de Kaukasus veroverd. Zijn zoon Cambyses ging verder met de veroveringen en annexeerde Egypte Nubië en Cyrenaica.

Door het onderwerpen van verschillende volkeren was Het Perzische Rijk een multicultureel rijk. Dit zorgde echter voor geen problemen. De lokale gewoontes en praktijken bleven bewaard. Er was echter wel een centrale regering te Pasargadae en het lokaal bestuur in de provincies werd gedaan door satrapen. Om de communicatie tussen de verschillende volkeren en delen van zijn rijk te vergemakkelijken, werd de internationale administratieve en diplomatiek taal het Aramees.

f) Genre: koningsinscriptie:

Een koninklijke bouwinscriptie met een proclamatie van hervormingen dat in het begin van een regering wordt geschreven, is een typisch Mesopotamisch fenomeen vanaf het 3de millennium vgt.. Dit genre was echter onbekend in de Oud-Perzische literatuur wat aantoont hoe Cyrus lokale tradities en symbolen kopieerde om zijn verovering en bezetting van Macedonië te legitimeren. Met deze tekst benadrukte Cyrus zijn legitimiteit als koning en toonde hij zijn respect voor de religieuze en politieke tradities van Babylonië.

Verschiedende elementen in deze tekst zijn afgeleid van oude Mesopotamische themata. Enkele elementen zijn:

- De voorgaande koning wordt berispt.
- Nieuwe koning kan de macht overnemen door de wil en de steun van de goden.
- De nieuwe koning herstelt de onrechten die de vorige koning had aangericht.
- De heiligdommen worden hersteld en er worden (meer) offers gedaan.
- De stad wordt geheel gerestaureerd naar voorbeeld van de eerdere rechtschapen koningen.

De cilinder was, zoals eerder vermeld, begraven in de fundamenten van de Esagila en maakte een deel uit van de Mesopotamische traditie van koninklijke bouw- of funderingsinscripties.

De Cyrus Cilinder toont gelijkenissen met de Cilinder van Marduk-apla-iddina II. Deze was een Chaldeeuwse usurpator die de Babylonische troon had veroverd in 722 vgt.. Om zijn macht te behouden moest hij net zoals Cyrus zijn macht legitimeren. Om die reden liet hij een cilinder schrijven, waarin hij door Marduk werd uitverkoren. Daarnaast wordt er ook in vermeld dat hij heilige rites uitvoerden en de heilige schrijnen herstelde. Vervolgens vond hij ook een koninklijke inscriptie van een eerdere vorst in de funderingen van de tempel.

De Cyrus Cilinder toont ook gelijkenissen met de Annalen van Sargon II. Deze was een Neo-Assyrische vorst die Babylon had veroverd in 710 V.C.. Ook hij moest zijn macht legitimeren, dit deed hij door Babylonische goden te eren, tempels te onderhouden en het handhaven van de privileges van de stedelijke elite.

De Cyrus Cilinder is een deel van de gevestigde retoriek, aangevoerd door de veroveraars en vertoont de continuïteit van eeuwen Babylonische traditie. Hiervoor was er echter een grondige kennis nodig

van de Babylonische stijlfiguren, daarnaast was de tekst ook in het Neo-Babylonisch geschreven, waardoor de priesters van Marduk waarschijnlijk de auteurs zijn van deze cilinder.

g) Tekst in context:

- Nam Cyrus Babylon in zonder bloedvergieten en werd hij verwelkomd als een held?

Volgens de Griekse schrijver Herodotos had Cyrus eerst de Babyloniërs buiten de stad verslagen en begon dan met de belegering van de stad. Deze duurde echter zeer lang, waardoor Cyrus de Eufraat liet verleggen, waardoor zijn troepen via de rivierbedding de stad konden betreden.

Volgens Berossos versloeg Cyrus het Babylonische leger en vluchtte Nabonidus weg naar Borsippa, waardoor Babylon zonder verzet werd ingenomen (zie powerpoint). Deze bron wijst erop dat er geen belegering was, toch is er een bouwinscriptie teruggevonden die de restauratie van de Enlilpoort vermeldt vlak na de val van Babylon.

Een mogelijke reconstructie van de feiten is dat Cyrus eerst de Babyloniërs had verslagen bij Opis. Vlak daarna gaf de stad Sippar zich over, waardoor de Babylonische troepen zich terugtrokken om hun hoofdstad te verdedigen. Cyrus' plan was om een kleine groep van elitesoldaten via de Tigris naar het Zuiden te sturen om zo Babylon met een verrassingsaanval vanuit de zuidelijke kant van de stad aan te vallen. Hij stuurde zijn troepen o.l.v. Gobryas naar Babylon en na weinig verzet viel de stad in Perzische handen. Gobryas zorgde echter tijdens de inname van de stad ervoor dat Babylon niet werd geplunderd door zijn troepen en dat de tempelriten voortgezet konden worden. Deze theorie lijkt te kloppen, aangezien één van de zuidelijke poorten van Babylon, namelijk de Enlilpoort, rond die tijd was verwoest.

- Was Nabonidus echt een onrechtmatige heerser die het land ruïneerde?

Volgens andere contemporaine bronnen (dus andere dan de Perzische bronnen) was de regering van Nabonidus zeer vreedzaam en was hij zelf erkend als rechtmatige heerser. Daarnaast realiseerde hij ook bouwprogramma's en militaire campagnes. Hij was enkel niet geliefd bij de Babylonische priesterklasse door zijn afkomst (hij was waarschijnlijk uit het Noorden), zijn verblijf in Tayma, waardoor de ceremonie ter ere van Marduk tijdens het Babylonisch Nieuwjaar niet gedaan kon worden, en het feit dat hij de god Sin vereerde.

- Was de Perzische politiek tolerant ten opzichte van onderworpen volkeren?

Volgens de Westerse traditie, zoals de Bijbel, Herodotos en Xenophon, was Cyrus tolerant en edelmoedig. Dit in tegenstelling tot de Assyriërs en Babyloniërs die hem wreed vonden. Hierbij moet wel genuanceerd worden dat Cyrus zijn tolerantie gedreven was door de noden van het Perzische Rijk en geen uitdrukking was van persoonlijke tolerantie. Cyrus was min of meer een realpolitieker. Zijn rijk was te groot om centraal bestuurd te worden en daarom moest hij wel bestaande lokale regeringsvormen gebruiken. Zijn tolerantiepolitiek bestond uit gematigde steun aan de lokale regio's om zo zijn politieke belangen van het rijk te dienen.

- Liet Cyrus de joden terugkeren naar Judea en liet hij hun tempel daar heropbouwen?

Het Bijbelboek Ezra bevat twee verwijzingen naar het edict van Cyrus. Zo gaf Cyrus de opdracht om de joodse tempel in Jeruzalem te laten herbouwen op kosten van de koning. De passages uit de Bijbel worden vaak gelinkt met een passage uit de Cyrus Cilinder, waarin alle volkeren uit Babylon, Assur enzovoort die gedeporteerd waren, terug naar hun nederzettingen werden gestuurd.

Er wordt in deze passage verwezen naar specifieke gebieden in de grensregio Babylonië en Perzië, zo worden Assur, Zamban, Meturnu, Esnunna, Akkad, Der en Susa, de grens met Gutium, de andere over van de Tigris enzovoort vermeld. Waarom worden enkel deze grensregio vermeld? Waarschijnlijk probeerde Cyrus zo om de loyaleiteit van de verwoeste gebieden voor zich te winnen door tempelbezittingen en volkeren te laten terugkeren en door het financieren van de heropbouw van tempels en andere gebouwen. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit geen algemeen programma was en dat de Judeeërs, Judea of Jeruzalem hierin niet worden vermeld.

De twee verwijzingen in de Bijbel naar het edict van Cyrus, namelijk Ezra hoofdstuk 1 vers 2 tot 4 en Ezra hoofdstuk 6 vers 2 tot 5, verschillen inhoudelijk en qua toon erg veel van elkaar, waardoor beide of minstens één van de twee na de feiten werd geschreven. Dit neemt echter niet weg dat ze een weerspiegeling van het Perzisch beleid kunnen zijn. Daarnaast is het zeker dat het Cyrus Cilinder niet het edict van Cyrus is, waarnaar de Bijbel twee keer verwijst.

h) De Cyrus Cilinder en de mensenrechten:

In 1967 vond in Iran de Witte Revolutie plaats door sjah Mohammed Reza Pahlavi. De sjah zag de Cyrus Cilinder als de eerste verklaring van de rechten van de mens, zo verschaftte Cyrus zijn onderdanen als eerste vrijheid van meningsuiting en andere basisrechten (klopt niet). Daarnaast was het de sleutelsymbool in de politieke ideologie van de sjah.

In 1968 vond er een conferentie over de mensenrechten van de Verenigde Naties plaats te Teheran, ook al had de cilinder niks met mensenrechten te maken. In het Cyrus-de-Grote-jaar in 1971 werd het 2500 jarig bestaan van de Perzische monarchie gevierd. De Achaemenidische periode was het model en motto voor de keizerlijke maatschappij, waardoor het 2500 jarig bestaan van deze monarchie ook uitbundig werd gevierd. Zo vond er onder andere een spectaculaire parade plaats aan de tombe van Cyrus in Pasargadae wat ooit de hoofdstad was van het Perzische Rijk. Voor deze gelegenheid leende the British Museum de cilinder uit aan Iran en werd het tentoongesteld aan het Shahyad monument. De prinses Ashraf Pahlavi gaf zelf een replica van de cilinder aan de toenmalige secretaris-generaal van de VN U. Thant.

Na de revolutie van 1979 werd de sjah afgezet en werd Iran een republiek. De nieuwe leider weigerde echter om de cilinder terug te geven aan het British Museum, omdat deze ook door hun als belangrijk werd geacht. Uiteindelijk na wat gekibbel, werd de cilinder toch teruggegeven aan het British Museum.

Einde van deze studentencursus.

Veel succes met de examens!